

PÄEVA PÖIAL

Selgus ja õiglus sügisel

Rahvuskooper Estonia nõukogu ei läinud eile teatrijuht Aivar Mäe ahistamiskandaali summutamise teed. Lahendus on küll kummaline: Mäega leping kaheks kuuks peatada ja lasta sel ajal tööõiguse eksperdil asjasse selgust tuua. Kuid see loob eelduse, et lõpuks saab selguse majja ja õigluse jalule.

JUHTKIRI

Helmed, tulge tööjõu küsimuses maa peale

31. juuli, kui lõppenud tööloaga välistöölised peavad valitsuse otsuse tõttu Eestist lahku- ma, on ukse ees, aga kohalike elanike tun- gi põldudele ja lautadesse pole ikka veel märgata. See ei ole sugugi üllatav, sest tege- mist pole maailmas kaugeltki esimese korraga, kui ma- jandusseadused valitsejate ideoloogilistest ulmadest üle sõidavad.

Üllatav on, et sellest ei saa aru välistööjõuvastase sõja eestvedaja EKRE juht Mart Helme, kes on ometi oma silmaga näinud kommunistlike ideoloogide äpar- dumist. Samuti on üllatav, et maaeluminister Arvo Aller on vait ega kaitse põllumajanduse huve, ehkki on üle kahe aastakümne olnud põllumajanduskonsulent ja peaks maaelu reaalsusega hästi tuttav olema.

Muidugi pole vale see, kui valitsus teeb mõistli- kul määral jõupingutusi, et Eesti põllumajandustöö ei muutuks põhiliselt ukrainlaste alaks, vaid ka eestlased selles sektoris töötaksid. Ent on naiivne arvata, et kõi- gest kolme-nelja kuuga on võimalik muuta inimeste

Toimetuse seisukoht

Valitsus võiks siin juba viibivate välistöötajate tööloobe pikendada. Nende kodumaale saatmine teeb Eesti majandusele kahju.

eelistusi ja suhtumisi. Ka oskusi, kui inimesel pole ame- tivahetuseks õiget motivatsiooni. Selle suve elavad Eesti töötud üle ka hüvitiste ja varude abiga, aga pikemas perspektiivis on otsus maale kolida keeruline eluaset, kooli, lasteaedu jms puudutava pärast. Ukrainlastele pole need kriitilise tähtsusega küsimused, sest nende pere on üldjuhul Ukrainasse jäänud.

Tasub meeles pidada, et suur palgavahe Ukraina- ga ja paljude teiste nn kolmandate riikidega kestab töö- näoliselt veel aastakümneid. Palgavahede kadumise- ni on välistöötajate – eriti hooajatöödel – vastu võitle- mine oma riigi majandusele jalga tulistamine. Keegi ei keela Helmetel unistamast, et kõik Eesti lüpsjad oleksid kunagi eestlased, aga selle unistuse nimel täna vee- rand Eesti lüpsikarja oma rumala poliitikaga tapamajja saata on kõike muud kui eestimeelne.

Välistööjõu mõõdukast kasutamisest on Eestil praegu võita palju rohkem kui kaotada. Valitsus võiks siin juba viibivate välistöötajate tööloobe rahulikult pikenda- da. Neid kodumaale saata on Eesti majandusele kahju- lik poliitika. ●

NÄDALA NÄGU

Rassist või lihtsalt nõges?

Kas Eestis on rassismi? Kahtlemata. Pole ju mingit põhjust mitte uskuda Eestis elavaid mustanahalisi, kes kõik kinni- tavad, et on end siin aeg-ajalt ebamu- gavalt või lausa ohustatuna tundnud. Muidugi, tegemist pole sedasorti rassismiga, mida väljendab Huckleberry Finni isa, põhja- käinud pätt vana Finn, kes hakkas tänaval kulduuri ja uhket kübarat kandvat mulatist ülikooli professorit kohates valju häälega kar- juma: „Miks ei viida seda neegrit oksjonile ega müüda maha?” Ja kui talle seletatakse, et te- gemist on vaba inimesega, kes tohib oma osa- riigis isegi valimas käia, on ta hingepõhjani solvunud ning neab maa põhja säärast „nur- jatust” võimaldava riigi ja valitsuse. Tema ja- buras maailmapildis ei saa mustanahaline olla vaba, nii nagu kass ei saa olla president.

Selline ogarus on jäänud ilmselt jäädavalt minevikku, kuid mitte kuhugi pole kadunud tavaline „vana hea” sallimatus, mis paljude ko- danike hinges ja peas ikka edasi pesitseb nagu täi pesemata ihul. Kuid olgem ausad – see sal- limatus ei väljendu ialgi üksnes üheainsa ob- jekti vastu. Võib olla päris kindel, et tüüp, kes hõigub inetusi teise nahavärviga inimeste kohta – kusjuures pole vahet, kas valge solvab musta või must valget –, tunneb sügavat vim- ma ka seksuaalvähemuste vastu. Aga vähe sellest, tihti peale ärritavad teda ka prilli- kandjad („kuradi prillipapa selline!”), kiilas- pead („kiilakas, raisk!”), pikajuukselised („oled sa enda arvates eit või?”), invaliidid („mis va- hid, vördjas?”). Teda häirivad liiga paksud ja liiga peenikesed, ninarõngad ja siniseks värvi- tud juuksed, aga väga võimalik, et ka punased püksid, kollased tennised, rohelised pintsakud – ühesõnaga kõik, mis vähegi erineb tava- pärasest ja torkab tänaval silma. Kõik see vää- rib tema meelest mõnitamist ja võib-olla ko- guni füüsilist sekkumist – kui meeleolu on piisavalt sõjakas.

Mihkel Muti romaanis „Hiired tuules” on stseen, kus noor filoloogiatu- deng, igas mõttes kultuurne ja vaimne Victor Kakk kohtub tänaval kunagise klassivenna, pätistunud Kalle

Andrus Kivirähk

Jermakoffiga. „Põgeneda polnud kuhugi, ini- mesi oli liiga hõredalt. Kalle oli väikese sal- ga juht, seda võis kohe näha. Ta oli vähem vi- nes kui teised, kindel ja keskendunud. Näis, et ta vihkab nii mõndagi siin maailmas. Kui nad päris ligi jõudsid, tundis Kalle ta ära ja sõnas ülima põlgusega:

„Miks sa neljakäpukil ei käi ega haugu, kui sa intelligent oled? Miks sa portfelli sangapidi suus ei tassi?”

Oluline on lause: „Näis, et ta vihkab mõn- dagi siin maailmas”. Pole kahtlustki, et olu- niks Victori asemel mõni mustanahaline, pävi- nuks temagi inetuid kommentaare, ehk isegi paar hoop. Kindlasti vihkas Kalle musti. Nagu ka intelligente. Ja veel väga paljutki. Veenda sellist inimest, et rassist olla on inetu, on just- kui üritada valmis segatud kartulisalatist mu- natükid välja noppida. Üleüldine pahurus ja matslus on nii tihke, et ühte komponenti sealt eemalda on võimatu.

Kalle Jermakoff avastas hiljem kultuu- ri võlud ja vabanes oma sõjakast trotsist. Sel- les mõttes võiks ju pidada lahenduseks hari- dust ja sageli see tõesti ka aitab. Aga kahjuks on näiteid ka inimeste kohta, kes on küll lõpe- tanud ülikooli, aga endiselt maailma peale vi- hased. Mida nendega teha? Ilmselt lihtsalt ee- male hoida nagu nõgesest. ●

Võib olla kindel, et tüüp, kes hõigub inetusi teise nahavärviga inimeste kohta, tunneb sügavat vimma ka paksude ja peenikeste vastu, seksuaalvähemustest rääkimata.

NÄDALA PEEGEL

Mis?! EESTLASED EHITAVAD OMALE RIIGIPEAD?! ...KUI SUUR? AH GRANIIDIST?! NU SELLINE VÕIB JU ISEGI MINUST KAUEM VALITSEDA...

MURE KREMLIS

